

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2014. október 13.

**KÖZGAZDASÁGI
ALAPISMERETEK
(ELMÉLETI GAZDASÁGTAN)**

**KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

Fontos tudnivalók

A javítás során a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával fel kell tüntetni rész megoldásért megítélt részpontszámokat, és meg kell jelölni a hibátlan megoldást, illetve az előforduló hibákat és a tévedéseket. **Egy feladat megoldásáért járó összesített pontszámot az előre nyomtatott mezőbe írja be, ebbe a mezőbe csak egész számot írhat!** A feladatlap végén található összesítő táblázatot értelemszerűen kell kitölteni.

A feladatoknál többféle megoldás is elképzelhető, ezért előfordulhat, hogy a javítási útmutatóban közölt eljárástól (vagy szöveges megnevezéstől) eltérő a megoldás. Ha a megoldás szakmailag korrekt elemekre épül, az eljárás kellően részletezett, és helyes eredményre vezet, akkor ezekért a megoldásokért is a teljes pontszám jár.

A pontszámok odaítélésénél a következő elveket kell követni:

1. A teljes pontszám csak hibátlan feladat megoldásért adható meg. Hiányzó válasz esetén a válaszáért adható részpontszámot le kell vonni.
2. Logikailag helyes eljárással, de számolási hibával megoldott feladatnál a részpontszám felét le kell vonni a hibavetés helyén. A feladat későbbi részében a logikailag jó megoldás a tovagyrúzó számbeli eltérés ellenére is teljes értékűnek számít, tehát a későbbi részpontszámokat egyetlen számolási hiba miatt nem kell csökkenteni. Az összesített pontszám megállapításakor alkalmazza az alábbi eljárást: **a pontszámot a matematika szabályai szerint egész számra kerekítve kell beírni (pl.: 23,33 pont kerekítve 23 pont, 23,5 pont vagy 23,66 pont kerekítve 24 pont, egész szám esetén nincs teendő.)**
3. Logikai hiba esetén a hibavetés helyén nem jár pont, a további hibátlan lépésekért viszont megadható a fele pontszám. Az összesített pontszám megállapításakor alkalmazza az alábbi eljárást: **a pontszámot a matematika szabályai szerint egész számra kerekítve kell beírni (pl.: 23,33 pont kerekítve 23 pont, 23,5 pont vagy 23,66 pont kerekítve 24 pont, egész szám esetén nincs teendő.)**
4. Egy feladatnál csak egy megoldás értékelhető.
5. Igaz-hamis kérdéseknél a hibás megítélés mellett az önmagában szakmailag helyes indoklásért 1 pont adható.
6. A III. részben található feladatok részpontszámai tovább nem bonthatók, ezektől eltérni csak az előbbieken említett számolási hiba esetében lehet.

Választásos, egyszerű, rövid választ igénylő feladatok

Feleletválasztás

(20 pont)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
A	A	A	C	B	D	C	C	C	A

Minden helyes válasz 2 pontot ér, maximális pontszám 20.

Szöveges (kifejtendő) feladatok

1. Igaz-hamis állítások

(6 · 2 = 12 pont)

Sorszám	Válasz	Pontszám
H	1. Ebben az esetben alacsony rendű a jószág a fogyasztó számára, így növekvő jövedelem mellett kevesebbet vásárol, csökkenő jövedelem mellett többet.	1 + 1 pont
H	2. Az MC csökkenő szakaszán AVC végig csökkenő.	1 + 1 pont
H	3. A szükséges feltétel $MC = MR = P$.	1 + 1 pont
H	4. A megtakarítási határhajlandóság nem lehet negatív szám, értéke 0 és 1 közé esik, mert $\hat{c} + \hat{s} = 1$.	1 + 1 pont
H	5. Ez a reálbérre igaz, a nominálbér az a pénzmennyiség, amelyet a munkaerő használatáért fizetnek.	1 + 1 pont
I	6. Az egyre kisebb vásárlóerőt jelentő hazai valutát a gazdaság szereplői értékállóbb valutára igyekeznek cserélni.	1 + 1 pont

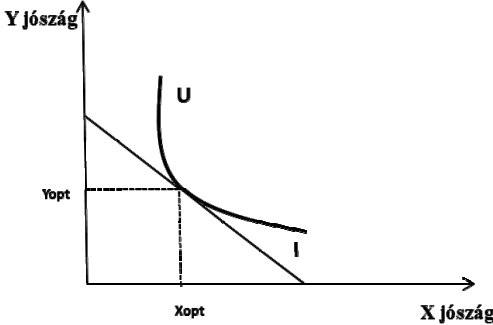
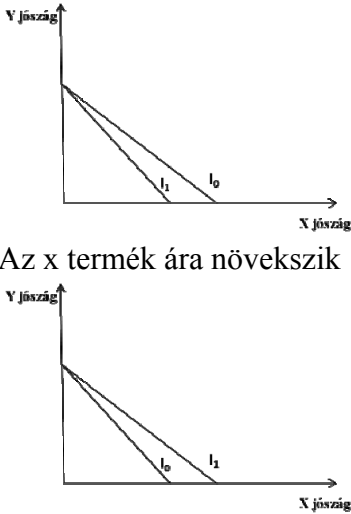
2. Definíciók

(4 · 2 = 8 pont)

Sorszám	Válasz	Pontszám
A)	A pénz meghatározott összegének tartására irányuló igény.	2 pont
B)	A forgalomban lévő készpénz és bankszámlapénz mennyiségét jelenti.	2 pont
C)	A központi bank értékpapír-, arany- vagy devizavásárlása, eladása.	2 pont
D)	A központi bank által kibocsátott pénz, amely lehet bankjegy vagy számlapénz.	2 pont

3. Kifejtendő kérdés

(4 · 2 = 8 pont)

Szempont	Válasz	Pontszám
Költségvetési egyenes	<p><i>Definíció:</i> A költségvetési egyenes azon jószágkombinációk összessége, amelyeket a fogyasztó adott pénzjövedelméből megvásárolhat annak teljes elköltésével, rögzített piaci árak mellett.</p>	2 pont
Optimalizálás, közömbösségi görbe	<p><i>Definíció:</i> Azon jószágkombinációk összessége, amelyeket a fogyasztó azonos hasznosságúnak ítél, azaz közömbös számára, hogy ezen kombinációk közül melyiket szerzi meg.</p> <p>- ábra:</p> <p>A racionális fogyasztó akkor tudja maximalizálni összhasznát jövedelme teljes elköltésével, ha a költségvetési egyenes és a legmagasabb közömbösségi görbe érintési pontjához tartozó kosarat választja.</p> <p><i>Részpontszám helyes definíció és helyes ábra esetén adható.</i></p>	1 + 1 pont
Elmozdulások	 <p>a) Az x termék ára növekszik</p> <p>b) Az x termék ára csökken</p>	1 + 1 pont
Az összhaszon változása	Ha az x termék ára növekszik, akkor várhatóan a fogyasztó kevesebb hasznossághoz jut.	1 pont
	Ha az x termék ára csökken, akkor várhatóan nagyobb hasznossághoz jut.	1 pont

4. Párosítás**(6 · 1 = 6 pont)**

Sorszám	Válasz		Pontszám
	Állítás	Az ábra sorszáma	
4.1.	A vállalat csak hosszú távon szünetelteti a termelést.	1.	1 pont
4.2.	A vállalat normálprofitot realizál.	3.	1 pont
4.3.	A vállalat rövid távon sem termel tovább.	4.	1 pont
4.4.	A vállalat gazdasági profitot realizál.	2.	1 pont
4.5.	A vállalat veszteséget minimalizál.	1.	1 pont
4.6.	A vállalat bevétele pontosan fedezi a teljes költséget.	3.	1 pont

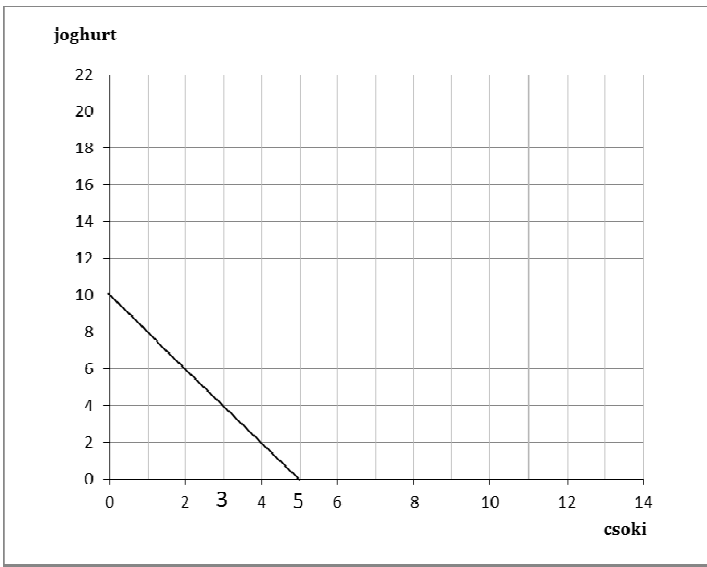
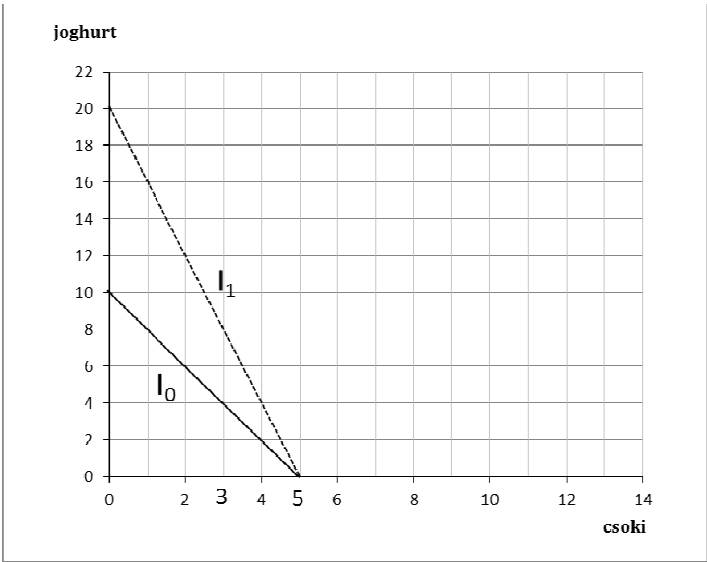
5. Elemző, értékelő feladat**(6 · 1 = 6 pont)**

Sorszám	Válasz		Pontszám
5.1.	Expanzív		2 pont
5.2.	A jegybanki alapkamat emelkedni fog.	Restriktív.	1 + 1 pont
5.3.	Növeli.		1 pont
5.4.	Csökkenni fog.		1 pont

Számítást, ábrázolást igénylő feladatok

6. feladat

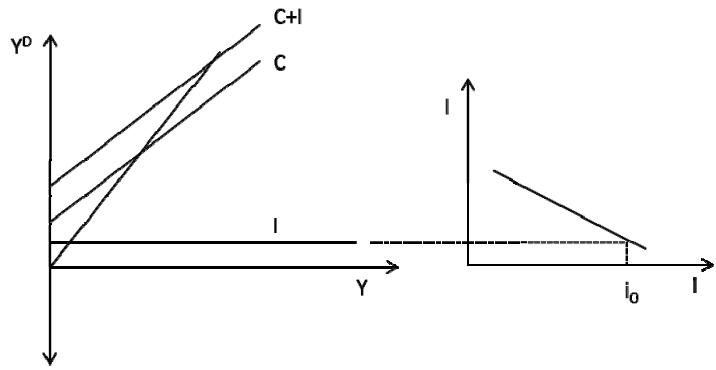
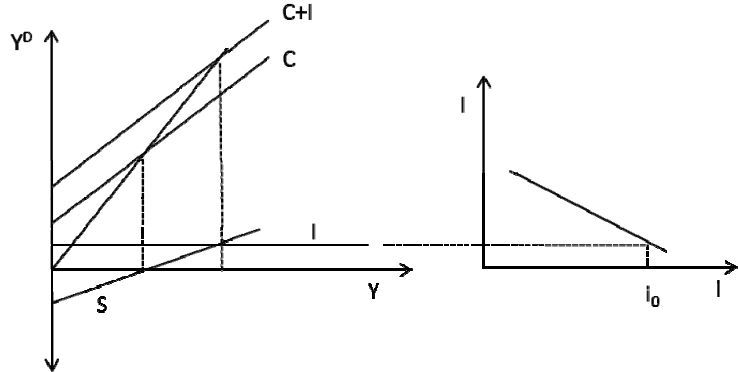
(2 + 3 + 2 + 2 = 9 pont)

Sorszám	Válasz	Pontszám
6.1.	 <p>Az egyenes és helyes (5, 10) tengelymetszetek esetén.</p>	2 pont
6.2.	<p>A csoki ára 1000 forint, mivel joghurtból vett 4-et 500 forintért, a maradék 3000 forintért pedig 3 csokit.</p> <p>Maximum 10 joghurtot vehet, mivel $5000 / 500 = 10$.</p>	2 pont 1 pont
6.3.	$5000 = 1000x + 250y$, mivel a joghurt ára a felére csökkent	2 pont
6.4.	 <p>Az egyenes és helyes tengelymetszetek (5,20) esetén.</p>	2 pont

7. feladat		(2 + 2 + 4 + 2 + 1 = 11 pont)
Sorszám	Válasz	Pontszám
7.1.	Explicit költségek: $25\,000 \cdot 12$ (bérleti díj) + 1 millió (zöldségek vásárlása) + 2 millió (bér és közterhei) + $130\,000 \cdot 12$ (üzemanyag) = = 4 860 000 forint.	2 pont
7.2.	Implicit költségek: 2 millió (alternatív költségek) + 150 000 (amortizáció) = 2 150 000	2 pont
7.3.	Számviteli költség = Explicit költség + Elszámolható implicit költség = $4\,860\,000 + 150\,000 =$ 5 010 000 Ft	2 pont
	Számviteli profit = Bevétel – Számviteli költség = $5\,500\,000 - 5\,010\,000 =$ 490 000 Ft > 0 → igen, nyereséges	2 pont
7.4.	Gazdasági profit = Bevétel – Gazdasági költség = $5\,500\,000 -$ $7\,010\,000 =$ -1 510 000	2 pont
7.5.	Mivel a gazdasági profit <0, így nem éri meg.	1 pont

8. feladat

(2 + 2 + 1 + 3 = 8 pont)

Sorszám	Válasz	Pontszám
8.1.	A fogyasztási határhajlandóság kiszámítása: Ha 100 nagyságú beruházás 500 nagyságú növekedést okoz a reáljövedelemben, akkor a beruházási multiplikátor értéke 5. Azaz $\frac{1}{1-\hat{c}} = 5$. Azaz $\hat{c} = 0,8$.	2 pont
8.2.	$C(Y) = \hat{c}Y + C_0$ egyenletből lehet kiszámítani: $1000 = 0,8 \cdot 1000 + C_0$ $C_0 = 200$	2 pont
8.3.		1 pont
8.4.	 <p>Pontozás: Helyes S_0 és helyes tengelymetszetek esetén (3 x 1 pont).</p> <ul style="list-style-type: none"> - $S_0 = C_0$; - $S = 0$, ha $C = Y$; - $S = I$, ha $C + I = Y$ 	3 pont

9. feladat		(4 + 2 + 2 + 2 + 2 = 12 pont)
Sorszám	Válasz	Pontszám
9.1.	$C(Y) = 180 + 0,8 \cdot (Y - 100)$ $I(i) = 400 - 10i$ felhasználásával az $Y = Y^D = C + I$ $M^D = \frac{M^S}{P}$ egyenletrendszer megoldása adja meg az egyensúlyi jövedelem és kamatláb értékét: $Y = 0,8 \cdot (Y - 100) + 180 + 400 - 10i$ $Y - 100i = 400$	2 pont
	$Y = 1800$ $i = 14\%$	2 pont
9.2.	$C(Y - T) = 0,8 \cdot (1800 - 100) + 180 = 1540$	1 pont
	$I(i) = 400 - 14 \cdot 10 = 260$	1 pont
9.3.	Mivel $\hat{s} = 1 - \hat{c}$, így $\hat{s} = 0,2$ $S_0 = -C_0$, így $S_0 = -180$ $S(Y - T) = -180 + 0,2(Y - 100)$	2 pont
9.4.	$L^D = L^S$ $1000 - 3 \frac{W}{P} = 500 + 2 \frac{W}{P}$ $\frac{W}{P} = 100$	1 pont
	$L_f = 500 + 2 \cdot 100 = 700$	1 pont
9.5.	$L^D(120) = 640$ $L^S(120) = 740$ Mivel $L^S > L^D$, munkapiacra túlkínálat (munkanélküliség) van, melynek nagysága 100.	2 pont